

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 12.

V Ljubljani, dné 22. junija 1899.

Leto XII.

Liberalci — sleparji!

I.

Trda beseda, kaj ne? A kaj hočete? Resnica je resnica, in resnica mora na dan! Dosti dolgo že slepi liberalizem naše pošteno krščansko ljudstvo!

Kdo jih še ni slišal liberalcev, kako vpijejo „živio“ slovenski domovini, kadar pokajo šampanjke in se iskri šampanjec? Za narod, samo za narod živé, za narod umirajo. Za narod, pa za ljudstvo! Da, za ljudstvo! Trpeče ljudstvo je edina nesrečna ljubezen njih srca! Ljudstvo je njih prva in zadnja misel! Nekateri so jim očitali, da so zoper vero. Ej, kako so liberalci vzrasli! „Mi zoper vero?“ dejali so. „Mi, ki imamo tako rahločutno srce za vero? Mi, ki še brezverci biti ne moremo? Slovan je veren po naturi!“

Tako so govorili liberalci vedno, kadar jim je kdo kaj očital, in z žalostjo moramo priznati, da je mnogo Slovencev verjelo liberalnim besedam. Oj, kako so se goljufali! Komur še niso vrane izpile možganov, kakor pravi naš narod, ta je moral zadnji čas uvideti, da je liberalizem le velikanska sleparija!

Za narod, za ljudstvo, za vero pravi da je liberalizem. Ali ni to košata laž? Kdo pa še dandanes to verjame?

Ozrimo se samo na dogodke zadnjega časa!

V Ljubljani so ustanovili rodoljubi vseh slovenskih dežel društvo „Naša straža“. Gotovo veste, kakšen namen ima to društvo? Kaj ne, to društvo

se je ustanovilo v obrambo naših pravic in naše zemlje. Na Koroškem, na Štajerskem, na Primorskem se krajina za krajino potaplja v morje tujinstva; rod za rodom izumira; otroci ne umejo več matrne govorice; slovenski kmetje ginevajo; tujec sili dalje in dalje v deželo. In kako je pri nas? Na Bledu jud, v Tržiču jud, na Dolenjskem jud. Če pojde tako dalje, ni več za nas rešitve! Srce krvavi človeku, ki ima še količkaj ljudezni do slovenskega naroda in slovenske zemlje, če se zmisli na vse to. „Naša straža“, tolažili smo se, ta je še naše upanje. „Naše straže“ se bo oklenilo vse, kar še govori, kar še čuti slovensko. Oh, kako smo se goljufali! Sinovi slovenske matere — naši liberalci — so očitno izpovedali, da ne dadó za „Našo stražo“ nobenega beliča! Mi tega nismo verjeli. Mislili smo, da tako piše pač le „Narod“ iz mrznje do vseh, ki ne trobijo v njegov liberalni rog. Ali le prekmalu smo spoznali, kako žalostna resnica je to. Poslanci katoliško narodne stranke so prosili deželni zbor podpore za „Našo stražo“. A kaj je storila liberalna stranka? Da ne bi zadnji slovenski prostak pljunil pred njo, je obljubila sicer 100 gld., a ko so poslanci katoliške stranke opomnili, da je to za tako društvo sramotno malo in so predlagali 1000 ali vsaj 600 gld., se je liberalna stranka zvezala z narodnim odpadnikom Švegljem ter je z zasmehom zavrnila prošnjo. Mislite si, ljudje, to spoznanje! Za nepotrebno, našemu narodu skrajno sovražno nemškogledališče v Ljubljani je dala liberalna stranka iz davkov našega naroda 6000, reci: šest tisoč gld., — za „Našo stražo“ je prisiljena vrgla en stotak! In ti ljudje, pravijo nekateri, da so

za slovenski narod? Povejte no v obraz tistim ljudem, da naj gredo za vaške tepce, a ne, da bi taki ljudje županili našemu ljudstvu!

Oni dan prišli so v Ljubljano češki hribolazci. Saj nič ne rečemo; gotovo so pošteni možje, no tudi Slovani so. In če jih je Ljubljana gostoljubno sprejela kot slovanske brate, je tudi to v redu, če tudi menda ravno ni bilo treba zato oglašati se konom na ljubljanskem gradu in učenkam višje dekliške šole igrati ulogo natakarc v „Narodnem domu“. No vse to bi še bilo! Ko pa so malo pozneje ob vseslovenski delavski slavnosti prišli zastopniki našega naroda v Ljubljano, prišli v tako ogromnem številu iz vseh krajev naše mile domovine, prišli bratje Hrvatje in zastopnik Čehov — kje je bilo takrat slovensko liberalno srce? Kje? Poskrili so se, izza plotu pa so pljuvali po barbarsko na rodne brate svoje kot na „nepovabljenе goste“! Ej, če je to narodno delo, potem je — odpadnik Šveglj največji narodnjak! Da — Šveglj! To ime samo je najboljši dokaz za to, da so naši liberalci sleparji! — Nedavno je bil ljubljanski župan Hribar na Dunaju. In mož si je mislil: naše postopanje proti „Naši straži“ je bilo vendar „predebelo“. Utegnile bi se komu oči odpreti, da bi spoznal naše „narodno“ srce. Zato treba nekoliko peska! Uprizorimo torej protestni shod vseh slovenskih poslancev proti pretiranim nemškim zahtevam! In naša „narodna čast“ bo rešena! — In slovensko ljudstvo bi bilo kmalu verjelo to novo — komedijo! In morda ni bilo to komedija? Kakor znano, zvezani so naši liberalci v kranjskem deželnem zboru s Švegljem in njegovo nemško stranko. In čujte! Isti Šveglj pa je sestavil one pretirane zahteve kranjskih Nemcev! Na Dunaju proti Šveglju, v Ljubljani s Švegljem; z onim Švegljem, ki sovraži naš narod, kakor turški paša uboge kristijane! In vendar se dobijo še ljudje, ki pravijo, da so naši liberalci za narod! Ej, ej, da jih ni sram, ki leta 1899. še trdijo, da so liberalci za slovenski narod!

Domača obrt.

Ljudstvo rabi denarja. Naši časi so taki, da ne pomaga kmetu zemljišče na noge. Treba je, da si pridobi stranskih zaslužkov, ki mu prinese denar v hišo. Zato pa moramo gojiti poleg kmetijstva med ljudstvom obrtnijo. Delavec, ki hodi v tovarno, zidar, kovač, čevljar, vsak zasluži za svoje delo gotov denar, a kmetu ostanejo pridelki, katere mnogokrat tožko v denar spravi. Da dobi denarja naš posestnik, mora

imeti kaj na prodaj, in ker danes kmečki pridelki malo veljajo, je dobro, da izdelujejo naši ljudje pri hiši še kaj drugega.

Ravno zato, ker kmečko ljudstvo nima nič obrti, je pa tem bolj poskočila in se razširila velika obrtnija s svojimi ogromnimi tovarnami. Mesta so središča obrti. Iz tega nastaja nova nevarnost za kmečki stan: delavne moči deró v mesta, popuščajo domače ognjišče, in poljedelec nima delavcev za polje. V mestu, kjer se vsaka reč plačuje z gotovim denarjem, je tudi plača višja, nego jo more dajati posestnik na deželi. Tudi svobodno življenje, gosposka noša in včasih še kaj drugega vleče mlado ljudstvo v mesta. S tem je ubogi posestnik na deželi silno oškodovan. Pa tudi delavsko ljudstvo, ki sili v mesta, mnogokrat sili le v svojo nesrečo. V mestu ima slaba stanovanja, dela v slabem zraku, plača mu ne zadostuje, hrana je pičila in slaba in mnogokrat nezdrava. Koliko se jih izpridi, ker nimajo pravega rodbinskega življenja!

Kako je vse drugače že v tovarnah na deželi! Tu imajo lahko delavci pri domačih ljudeh stanovanje in hrano in si torej prihranijo velik del zaslužka. S tem zaslužkom pomagajo lahko svojim očetom, ki gospodarijo na posestvu. Tako je delavec kmetu, in kmet delavcu v podporo. Ljudje so poleg tega zdravi in zadovoljni. V mestnih tovarnah se razloček med delavstvom, ki prebiva stalno na deželi, in med tistim, ki stanuje v mestu, mnogokrat jasno vidi. Delavec ali delavka, ki pride po jedno, celo po dve uri daleč na dan v tovarno, vendar lažje dela in boljše zmaguje težka opravila, kakor pa delavci in delavke, ki se po noči potikajo po zaduhlih mestnih podstrešnih luknjah.

Zato je pa za delavstvo, kakor za kmečki stan najkoristnejše, da se obrtno življenje iz velikih mest napelje na deželo. Namestu nekaj velikanskih središč obrti, bogastva in varščine, ustvariti se morajo mnoga manjša središča po občinah in okrajih. Velika mesta sedaj prehitro rastejo, ker vse dere le v mesta, dežela pa peša, ker se njen denar in njene delavske sile stekajo le v velikomestno žrelo. Zato je v velikih mestih preveč ljudstva, katero se trga za zaslužek, na deželi pa premalo. V mestih se vedno sliši med reveži vzdihovanje: Ne moremo dobiti kruha, ker je preveč ljudi. Ni preveč ljudi, ampak prav razdeljeni niso. Zakaj pa gospodar na deželi vzdihuje: Ne morem dobiti več pridnega posla? Bog je kruha dovolj ustvaril, le to je napačno, da je kruh slabo razdeljen zaradi krivičnega družabnega reda. Če bi se obrt razdelila bolj enakomerno po deželi, bi veliko več ljudstva v večjem blagostanju lahko in srečno živelo na naših tleh.

Odkrito povemo svojo misel: Mi želimo, da se kmečke zadruge osnujejo po

vsej deželi, katere naj skrbé tudi za domačo obrt. Vem že za več vzgledov, da se je to v veliko korist ljudstva že začelo izvajati, ko so se kmečke zadruga toliko utrdile, da so mogle svojim udom odpreti pot do svetovnega trga in v denar spraviti njihove domače izdelke. Taka gospodarska zadruga lahko kupčuje z obrtnimi izdelki svojih udov ravno tako, kakor z žitom ali umetnim gnojem. Treba je le, ljudem dati priložnost, da se izučé in da zvedó kje in kako prodati, kar so naredili. Novo življenje, živahno delovanje bo nastalo, če se zadruga pod pametnim vodstvom v složnosti in medsebojni pomoči razvijejo.

Doslej se je pri nas mnogo vzdihovalo in tarnalo, da je v naši deželi premalo hišne domače obrti. Naše ljudstvo bi se je pa prav gotovo hitro izučilo in bi v nji napredovalo, kakor drugi narodi, če bi imelo v manjših krajih po deželi organizovana tržna središča. Z obrtnimi zadrugami se nam sedaj še slabo godi. Nikjer ne moremo sedaj še prodreti z njimi, ker ravno med obrtniki še najbolj manjka skupnega duha in združenja. A če bomo imeli dobre kmečke zadruga, naslonile se bodo obrtne zadruga ob ta gospodarska središča, in z njimi vred bo rastla domača obrt, ki bo našim ljudem nesla več dobička, nego obdelovanje polja in naseljevanje po mestih. Kmet je steber, ob katerega se mora nasloniti vse gospodarsko življenje.

Politični razgled.

Desnica na delu. Dne 6. junija so se zopet na Dunaju zbrali zastopniki desnice, ki podpira sedanjo vlado. Posvetovali so se o tem, kako naj bi se rešilo jezikovno vprašanje v Avstriji, da bi se vendar enkrat napravil mir med narodi. Posvetovanja so se udeležili tudi ministerski predsednik grof Thun in ministri dr. Kaizl, baron Dipauli ter Jedrzejovič. Slovenski poslanec je obširno opisoval žalostne razmere slovenskega ljudstva na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Rekel je tudi naravnost, da Slovenci in Hrvatje nikdar ne moremo biti zadovoljni, ako vlada skuša rešiti jezikovno vprašanje samo na Češkem. Ravno Slovenci smo v največji nevarnosti, da nas zatró Nemci in Lahi, in zato moramo zahtevati, da skupaj s Čehi dobimo pravičen jezikoven zakon. Grof Thun je sicer zopet pokazal dobro voljo, toda obljubamo šlišali že mnogo, mi hočemo videti tudi dejanja. Vlada je dolžna, da se ozira na naše opravičene zahteve. Žal, da govorimo vedno gluhim ušesom.

Avstrija in Ogerska sta kakor dvojčka, ki se vedno prepirata, kateri ima več pravic v hiši. L. 1867. so storili napako, da so našo državo razdelili v dve polovici in Ogrom dali posebne pravice. Vsakih deset let se ponavljajo prepiri, ko je treba sklepati novo trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Ogersko. Še nikdar pa ni bilo toliko težav, kakor

ravno sedaj. Že l. 1897. bi morala nova nagodba biti gotova, toda vsled znanih nemirov v dunajski zbornici državnih poslancev, je bila nagodba nemogoča. Nemški nagajivci so preprečili to stvar, ker so upali, da s tem vržejo vlado in se sami usedejo k jaslím. Ker je vlada uvidela, da ne gre s poslanci, je pa na svojo roko nadaljevala obravnave z ogerskimi ministri. Pa tudi tako stvar ni še gladka. Ogri so vedno več zahtevali, česar jim avstrijska vlada ni mogla dovoliti. Prišlo je bilo že tako daleč, da bi morala vlada odstopiti. V tem odločivnem trenutku je cesar odločil. Res, da nova pogodba z Ogersko ni ugodna za Avstrijo, toda veseli smemo biti, da se je stvar vsaj tako rešila. Nemški liberalci so že pili na medvedovo kožo, češ, da pridejo zopet na konja, pa so se go-ljufali za sedaj.

Nemčija vedno razširja svojo posest in s to tudi svojo moč in veljavo. Sedaj je kupila od Španske za 17 milijonov frankov Karolinske otoke. V Nemčiji so jako veseli te nove pridobitve, Španci pa so zgubili zadnjo svojo posest izven Evrope.

Na **Francoskem** zopet vré. Francozi so tako vroče in nemirne krvi, da mornjo imeti vedno rabuke in nenadne dogodke. Znano je, da so bili leta 1894. stotnika Dreyfusa zaradi veleizdaje obsodili v prognanstvo, Odpeljali so ga na Vražji otok, v samoto, sredi morja. A Dreyfus je žid, zato bogati židje niso dali miru, da ga rešijo. Vršile so se že mnoge preiskave, ki so menda dokazale, da je Dreyfus le nedolžen. S to razsodbo pa niso zadovoljni nasprotniki republike in židovskih mogotcev. Zato so bili zadnje dni v Parizu veliki nemiri, celo predsednika republike Loubeta so napali. Zmešnjava je bila tolika, da je ministerstvo moralo odstopiti. Vprašanje je le, ali bode novo ministerstvo pomirilo duhove. Na Francoskem se pripravlja vihar, ki utegne zopet kralja ali cesarja zanesti na prestol.

Mirovna posvetovanja v Hagu še niso končana. O posvetovanjih sploh pride malo na sveto. Doslej je važen le sklep, da bode morala vsaka država obrniti se do kake tretje države za posvetovanje, predno začne vojsko. Ta sklep je sicer jako lep in bo človeštvu mnogo koristil, če se bo izvrševal. A mi dvomimo, da se bo to zgodilo. Če bo namreč katera mogočna in za vojsko pripravljena država na vsak način hotela vojsko, ne bo poslušala dobrih svetov in opominov. Preveč so evropske države oborožene in premalo je prave miroljubnosti, da bi mogli verovati na prihodnost brez vojske.

Pregovori.

Ako se kmet po lovu klati, čez kratko drugim mlati.
Bog je ženski iztrgal jezik ter ga vsadil, in zrastel je hren.

Bolezen gre v človeka z vozom, iz človeka po niti.
Brez muke ni moke.

Brez uzde strast — gotova propast.

Čuvaj bele denarje za črne dneve.

Dobro je, dokler mož vino nese; a napak, kadar vino moža nosi.

Listek.

Pojdimo za njim!

(Povest iz časov Kristusovih. — A. Sienkiewicz.)

VII.

Zjutraj veder in topel dan se je začel proti poldnevu mračiti. S severozahodne strani so se začeli vlačiti temni nakopičeni oblaki, ki so naznanjali bližajočo se nevihto. Tu pa tam se je videl izmed njih še košček modrega neba, toda kazalo je, da se tudi ta kmalu skrije. Solnce je obsevalo robove hudo-urnih oblakov kakor z ognjem. Vetra ni bilo čutiti nikakega.

Na visokem griču, imenovanem Golgota, stale so tu pa tam tolpe ljudi, ki so bili prihiteji pred sprevodom, ki je imel priti sem iz Jeruzalema. Solnce je razsvitljevalo ta prostrani kamniti pusti kraj, na katerega sivem površju so se videle samo tu pa tam črne razpokline, ki so se zdele tem bolj črne, čim svitlejše je solnce obsevalo skalovje. V daljavi so bili videti višji griči, tudi prazni in pusti, zagrnjeni v daljno meglo.

Nižje med mestnim obzidjem in Golgoti se je razprostirala manj pusta, vendar tudi precej skalovita ravnina. Iz razpoklin, v katere je bilo nanešene ne koliko rodovitne prsti, so rastle fige z redkim, osmojenim listjem. Tu pa tam so bile videti hiše z ravnimi strehami, pritrjene kakor lastovičja gnezda na kamnite stene. Zaradi brezštevilnih ljudi, ki so prišli v Jeruzalem praznovati velikonočne praznike, je bilo ob mestnem obzidju razpostavljenih mnogo šotorov, natlačenih z Judi iz najrazličnejših delov sveta.

Posamezne gruče ljudi, čakajočih od jutra na Golgoti, so obračale pazljivo svoje glave proti Jeruzalemu, iz katerega je imel priti vsak čas sprevod. Prišla je nosilnica z Antejo, pred njo pa je stopalo nekaj vojakov, katerim je bil zaukazal Pilat delati pot sredi tolpe in braniti visoka gosta — Kaja namreč in njegovo ženo Antejo — pred razžaljivimi napadi in zabavljicami Judov, ki so iz vsega srca sovražili Rimljane.

Anteja je bila mirnejša in kazala ni nikake plašljivosti, dasi se je bližal poldan in ž njim grozna prikazen mrtveca. Kar ji je bil povedal Pilat o Nazarencu, to ji je prevzelo vse njene misli, da je pozabila na svoje nesrečno stanje. Kar je govoril in delal Nazarenc, se ji je zdelo nekaj novega, vzvišenega,

če tudi tega ni mogla razumeti. Tedanji svet je videl dosti ljudi, ki so umirali mirno kakor dogorela trska na mrtvem ognjišču. Toda ta mir je prihajal od tod, ker so imeli smrt za nekaj neizprosne, za neko zlo, kateremu se mora vsak enkrat podvreči, ta prej, oni pozneje. Nikdo ni doslej slavil in blagroval smrti, nikdo ni še umrl s prepričanjem, da se začne za grobom šele boljše, srečnejše življenje.

A ta, katerega so imeli v malo urah pribiti na križ, je govoril o tem posmrtnem življenju kakor o izvestni resnici, o kateri ne more in ne sme nihče dvomiti. Anteja je vso prevzel ta nauk in zdel se ji kakor neusahljiv studenec, iz katerega si lahko zajame polno mero novega upanja. Vedela je, da mora umreti — in ravno zaradi tega jo je obšla pri tej misli do sedaj vselej grozna žalost. Kaj ji je bila smrt? Pust, ledenomrzol mrak, v katerem nima ne Cina, ne očeta, ne ljubezni. Zdelo se ji je, da čim srečnejši je kdo v življenju, tem večja nesreča mora biti zanj smrt. Ko bi mogli vzeti seboj — v smrt vsaj spomine na nekdanjo srečo in ljubezen, bilo bi mnogo tolaživnejše.

A zdaj, ko se ni nadjala od smrti ničesar, čuje, da ji more dati vse. In kdo je oznanoval to? Čuden človek, učenik, prorok, modrijan, ki je priporočal ljudem ljubezen do bližnjika kot največjo čednost, ki je blagoslovljal nahujskano tolpo ljudi, ko so ga bičali in obsodili na križ. Anteja je mislila: „Zakaj je tako učil, če mu je križ edino plačilo? Drugi so hrepeneli po vladi — On je ni hotel; drugi po bogastvu — On je ostal ubožen; drugi so si želeli palač, gostij, zabav, vozov, ozaljšanih z biserji in slo-novo kostjo — On je živel kakor pastir. Pri vsem tem je učil ljubezen, usmiljenje, revščino, torej ne more biti hudoben, ne more ljudstva nalašč tirati v zmoto in ga tako goljufati. Če pa je govoril resnico, potem bodi blagoslovljena smrt kot konec poze-meljskega trpljenja, kot zamemba nesreče za srečo, kot luč za ugašajoče oči, kot peruti, s katerimi poleti človek proti morju večnega veselja. — O, zdaj je razumela Anteja, kaj pomeni obljuba, da pravičniki vstanejo od smrti.“

Misli in srce revne bolnice so se oklenile z vso silo tega nauka. Spomnila se je besed svojega očeta, ki je večkrat zatrjeval, da more samo kaka nova resnica osvoboditi človeške duše mraka in spon. In, glej je nove Resnice! Ona je premagala smrt in in prinesla rešitev.“ — Anteja se je tako zatopila v te misli, da Cina prvokrat v njeni boleznini zapazil na njenem obrazu nikakega strahu pred bližajočim se poldnevom.

Naposled se je začel premikati sprevod iz mesta proti Golgoti. Anteja ga je mogla s svojega grička izvrstno opazovati. Bilo je mnogo ljudi, ki pa so se

nekako izgubili na obsežni, kamniti ravnini. Iz odprtih mestnih vrat so vrela nova krdela, katerim so se na poti pridružili oni, ki so čakali sprevoda za obzidjem Jeruzalema. Spočetka so šli v dolgi vrsti, potem pa se je vrsta razkropila kakor reka, ki je stopila iz struge. Na obeh straneh je letalo obilo otrok. Sprevod se je bliščal v različnih barvah, od belih moških pokrival do modrih in sivkastih ženskih robcev. V sredi so bili videti oklepi in orožje rimskih vojakov. Šum najrazličnejših glasov se je slišal od daleč, pa počasi prihajal vedno bližje. Naposled je prispel sprevod prav blizu, in oni, ki so šli spredaj, so začeli iti v breg Golgote.

Vsak se je hotel polastiti najbližjega mesta, da bi natančneje videl vse muke in trpljenje razbojnikov, zato so zaostali vojaki v neizmerni gnječi.

Prvi so pritekli otroci, zlasti dečki, na pol nagi, prepasani čez bedra, kratko ostriženih las z dvema čopkama pri očeh, zarjavelega lica in modrih oči. Z glušnim krikom so začeli krhati od skal kamenje, da bi ga metali v obsojence. — Za otroki se je pridrvila tolpa odraslih ljudi, zbranih z vsega sveta. Obrazi so jim goreli od vročine in nestrpnega pričakovanja. Nikjer ni bilo opaziti sledu sočutja. Ti hripavi glasovi, ti silni potoki glasov in besed, prihajajočih iz toliko ust, ta surovost in nemirno gibanje in tekanje onih, ki so čakali križanja, vsemu temu se je čudila Anteja, dasi je bila vajena v Aleksandriji grške živahnosti in brbljivosti. Ljudje so govorili med seboj, kot da se hočejo vsak hip spopasti; vpili so kakor da jim gre za življenje in kričali kot da jim dere kdo kožo z živega telesa.

Centurij (stotnik) Rufil se je približal nosilnici in pojasnjeval Anteji z mirnim, službenim glasom to in ono. Med tem so vrela sem iz mesta nove trume. Gnječa je postajala vedno večja. Med moškimi si opazil najprej bogate jeruzalemske meščane, prazniško oblečene, ki so se odmikali kolikor mogoče od raztrganih mestnih capinov. Potem si videl ljudi, ki so prišli z dežele: kmete, optane z mehovi, pastirje z dobrodušnimi obrazi, oblečene v kozje kože. Ob enem z moškimi so se pomikale tudi trume žensk, toda ker ugledne in bogate žene niso rade hodile iz hiš, si videl tukaj največ preprostih kmetic ali kričeče opravljenih, brezposelnih pouličank, z namazanimi lasmi, pobarvanimi obrvmi in nohti, duhtečimi že od daleč po najrazličnejših mazilih.

Nazadnje je prišel tudi veliki zbor duhovnikov in v njegovi sredi Ana, starec mrkih lic in krvavo zalitih oči, a ž njim Kajfa, pokrit z dvorogato kapo in s pozlačeno tablico na prsih. Ob enem ž njima so šli tudi razni farizeji, kakor „vlačilci nog“ — ti so namreč nalašč zadevali z nogama ob vsako zapreko na poti in se tako spotikali, za njimi farizeji „krvavih

čel“ — ti so si čela nalašč drgnili ob robato zidovje, da so postala krvava, in nazadnje „gobovci“, kateri so se delali pripravljene vzeti na-se težo grehov vsega mesta. Vsi ti so se razločevali od navadne tolpe ljudi po mračni ravnodušnosti in hladni zlobi.

Cina je opazoval to ljudsko mravljišče hladno in prezirljivo, prav kakor človek, ki pripada k vladajoči in gospodujoči vrsti, Anteja pa jo je gledala z začudenjem in strahom. V Aleksandriji je živelo mnogo Judov, toda tam so bili že napol Grki, tukaj pa jih je videla prvič, kakor jih je bil opisal Pilat, in kakoršni so bili v svojem domačem gnezdu. Mlado Antejino lice, na katero je že takorekoč pritisnila smrt svoj pečat, njena postava, podobna bolj senci kakor živemu človeku, je vzbujala občno pozornost. Ogletovali so jo pazljivo, v kolikor so to dopuščali spremljajoči vojaki, ki so bili razpostavljeni okrog njene nosilnice. Toda nestrpnost in sovraštvo do tujcev sta bila tukaj tolikšna, da ni bilo opaziti v nobenem očesu sočutja z njenim velikim trpljenjem, nasprotno celo, lesketalo je v teh divjih pogledih veselje, da ta žrtev ne uide smrti.

Sedaj še le je razumela Anteja, kako to, da je zahtevalo to ljudstvo križ za Onega, ki je učil in skazoval toliko ljubezen.

In hkrati ji je postal Nazarenc nekako mil in drag. Umreti bo moral — ona tudi. Nad njim je bila izgovorjena že smrtna obsodba, katere ni mogel nihče več preprečiti — nad njo tudi. Zdelo se ji je, da družji nju oba bratstvo nesreče in smrti. Samo on je šel na križ z živo vero v posmrtno življenje, v posmrtno večno srečo; ona te vere še ni imela, temveč je šele prišla, da si je zajame v Njegovem pogledu, z Njegovega obličja.

Med tem se zščuje iz daljave krik, pisk in šum, — toda samo za trenutek, potem pa zopet vse potihne. Čul se je ženket orožja in trdo korakanje vojakov. V naslednjem hipu so se prikazale neštete tolpe izza ovinkov, prihajale vedno bližje in nazadnje prišle vstric nosilnic, v katerih je bila Anteja.

Spredaj, zadaj in na straneh so stopali vojaki z enakomernimi koraki, v sredi med njimi pa so bili trije križi, o katerih se je zdelo, kakor da se pomikajo sami, ker ni bilo videti nosilcev; kajti bili so vsi sključeni in upognjeni vsled prevelike teže. Lahko je bilo spoznati, da med to trojico ni Nazarenca, ker dva izmed njih sta bila po zunanji podobi prava razbojnika, a tretji je bil postaren, priprost kmet, katerega so vojaki očitno prosili, da je pomagal križ nesti. Ko je Nazarenc padel tretjič pod težkim križem, videli so, da jim vsled preobilo zgubljene krvi omaga in umrje, predno prinese križ na Golgoto, zato so prisilili enega izmed množice, da ga je nesel mesto njega. On sam je šel za križem sredi

dveh vojakov. Oblečen je bil v škrlatast plašč, a na čelu je imel trnjevenec, izpod katerega je curljala v gostih potokih kri. Nekatere kaplje so mu tiho tekle po licih, druge so se mu strjevale pod vencem kakor jagode, divje rože ali zrna koravd. Bil je blede ter stopal počasi, opotekajoč se z nestalnimi koraki. Hodil je sredi kričeče in žvižgajoče množice zatopljen v globoke nadzemske misli, kakor ločen od sveta in kakor bi ne slišal divjih izlivov sovraštva, usmiljen nad vsakim človeškim usmiljenjem, odpuščajoč onim, ki ga tako trpinčijo, vzvišen nad človeško zlobo, tih, krotak, a žalosten, neizmerno žalosten.

„Ti si resnica!“ — zašepeče Anteja z drhtečimi ustnicami.

Sprevod se je pomikal v tem trenutku prav tik nosilnic. Moral se je nekoliko ustaviti, da so mogli spredaj stopajoči vojaki narediti prostor. Anteja je videla sedaj Nazarenca od blizu. Videla je, kako se je igral veter z njegovimi lasmi, videla rdečkast odsev, ki je padal s plašča na njegovo blede obličje. Tolpa je stisnila s svojo gnječo polkrog vojakov, kateri so ga obdajali in branili pred nasilno besnostjo judovske druhal. Povsod so se videle stisnjene pesti, nabuljene oči, kakor bi hotele izpod čela, škrtajoči zobje, razmršene brade, spenjena usta, izbruhajoča zaporedoma grozne kletve. A On se je oziral okrog sebe, kakor bi vpraševal:

„Kaj sem vam storil?“ — zraven je dvigal oči proti nebu, molil in odpuščal.

„Anteja, Anteja!“ — zakliče ta trenutek Cina.

Toda zdelo se je, kakor da Anteja ne sliši njegovega klica. Iz njenih oči so kapale debele solze.

Pozabila je na svojo bolezen, pozabila, da ni vstala že mnogo mnogo dni iz nosilnic. Dihala je naglo; vzpela se je trepetajoč pokonci in začela, kakor da se ne zaveda vsled žalosti, sočutja in srda nad slepim judovskim sovraštvom, puliti iz nosilnic hijacinte in cvetje jablan ter jih metati Nazarencu pred noge.

Za trenutek je nastala tišina.

Tolpa je ostrmela, ko je videla, da izkazuje tako imenitna Rimljanka tako čast Obsojencu. On je uprl svoj pogled v Antejino blede, bolešno lice, in ustnice so se mu začele gibati, kakor da jo blagoslavlja.

Anteja je omahnila na naslonjalo nosilnic in čutila je, kakor da se je razlilo nanjo morje svetlobe, dobrote, usmiljenja, upanja, sreče; — in vnovič je zašepetala:

„Ti si resnica!“

In nov curek solzá zalije njene oči.

(Konec prihodnjšč.)

Misijonska poročila.

S časom, ki nikoli ne počiva, napreduje tudi cerkveno misijonsko delo po svetu. In lahko rečemo, da že dolgo dolgo časa ne tako živahno in vsepušno, kakor ravno sedaj. Naša katoliška cerkev je zares življenja polno drevo, ki se ne precepa pomlaja. Če se mu v Evropi odtrga kakošna mladika ali veja požene v daljnih poganskih deželah nove mladike ali pa se povrnejo v njegovo senco nazaj tisti, ki so se po krivovercih prejšnjih stoletij od nje odločili.

Mi visoko cenimo srečo, da pripadamo k pravi, od Kristusa ustanovljeni cerkvi; zato pa se tudi na vso moč zanimamo za katoliške misijone, za njihovo napredovanje in propevanje. Danes hočemo bravcem „Domoljubovim“ nekoliko poročati, kako se godi misijonarjem in katoliški cerkvi v najbolj oddaljenem delu sveta, v Avstraliji in avstralskem otočji.

Misijoni med avstralskimi zamorci so najtežavnejši. Da je temu tako, krivi so v marsikaterem oziru tudi evropejski naseljenci, ki velikrat živé slabejše kot pagani.

Število prvotnih prebivalcev se je jako skrčilo. Vsled različne govorice in raznovrstnih šeg so zamorci razcepljeni v majhne rodove, ki se necepa med seboj sovražno napadajo. In tako morajo prvotni prebivalci Avstralije in Oceanije (ondotnih otokov, kmalu izumreti, če jih krščanstvo ne reši. Na velikem otoku Tazmaniji je zamorsko prebivalstvo deloma že popolnoma izumrlo, deloma je zatrto. V Avstraliji sami bivajo v večjem številu samo še v sredini pa na zapadnem in severnem obrežju. Večinoma živé kot pastirski narodi in lovci nestalno življenje; pridnega dela in stalnih bivališč ne marajo. Misijonarji jih skušajo, daleč proč od pokvarjenih Evropejcev, zbrati v naselbine, navaditi jih rednemu krščanskemu življenju in jim tako zagotoviti boljšo prihodnost.

Na zapadu misijonarijo španski benediktinci, na severnem obrežju pa od l. 1883. avstrijski jezuitje. Število vseh prvotnih prebivalcev v severnem delu Avstralije znaša komaj še 20—30 000 glav. Vzrok temu, da tako hitro izumirajo, imenujejo misijonarji to, da moré slabotne otroke; poleg tega se semtertje še vedno nahaja ljudozrstvo, pa strašna, le med pagani mogoča razuzdanost; vrhu tega mnogoštevilni umori in poboji.

Zamorci pripisujejo smrt sovražnim čarovnikom. Tako menijo, da smrtni kačji pik provzroči nasprotni čarovnik; in zato se potem prijatelji in sorodniki umrlega maščujejo nad tistim rodom, katerega imenuje domači čarovnik. Skoro za vsakega, ki umrje nenavadne pa tudi naravne smrti, mora umreti nekdo drugi za spravo. Poleg tega se večkrat napravijo človeške daritve, češ da potolažijo tako malike. Poleg tega se vršé neprestani krvavi boji med malimi rodovi; vsled razuzdanosti pa vladajo med njimi hude kužne bolezni itd.

V takih razmerah se moramo zares čuditi truda-polni vztrajnosti misijonarjev, s katero delujejo med avstralskimi zamorci. Zato pa je Bog poplašal njihov trud, da so že veliko dosegli in še več pričakujejo.

Vestnost v izpolnjevanju dolžnosti.

Ob času revolucije na Francoskem je iskal oddelek vojakov nekega duhovnika, da bi ga zaprli in umorili. Vojaki pridejo v neko gostilno in povprašujejo, kje bi ga dobili. Krčmarica jim pove, da ve za njegovo skrivališče. Na njih prigovarjanje je bila pripravljena, spraviti ga jim v kremplje. — Rekla je možu, naj se naredi bolnega, da ga pride „previdet“. Šla je nato ven in vpila okrog hiše, kjer je vedela, da je duhovnik skrit: „Moj mož je za smrt bolan in prosi, naj bi ga prišel kdo obhajati.“ Vpila je tako glasno, da jo je slišal služabnik Gospodov. Bil je precej pripravljen podati se na nevarno pot. Če tudi so ga odvrčevali njegovi prijatelji in varuhi, vendar se ni dal pregovoriti. Rekel je: „Dolžnost mi je nad vse!“ Komaj pride v gostilno, zagleda vojake in jasno mu je, da so ga ljudje samo zgozljufali in tako spravili v smrtno past. Toda tega ne pokaže zunaj, temveč stopi k postelji in odgrne za grinjalo. Vojaki so stali tiho in nepremično od daleč.

„Skrbimo za bolnika!“ pravi duhovnik, prime krčmarja za roko in poklekne. Nato zamahne s križem, ki ga je držal v roki proti okrog stoječim in reče potihoma: „Pokleknite, vojaki; tukaj eden umira!“

Radovedni se primaknejo navzoči k postelji in čudeč se zagledajo, da je krčmarjev obraz smrtno bleđ in da pojema ter se bori s smrtjo, četudi je bil še pred eno uro čvrst in zdrav kot malokdo.

V kratkem mu je zatisnil duhovnik oči, med tem ko je stala krčmarica v strahu in trepetu ob postelji, prepričana, da je ona zakrivila prezgodnjo možovo smrt s svojim bogokletnim ravnanjem. Duhovnik pa je zaklical vojakom: „Sedaj sem pa vaš jetnik, če vam je zapovedano, da me vklenete.“ Do solz ganjen mu odgovori poveljnik: „Vas naj vklenem? Nikdar! Prosti ste, ko bi pa bili kdaj v stiski in nevarnosti, obrnite se do mene in pomagam vam, če treba s svojim življenjem.“

Za nebesa odkupil.

Nek misijonar v Kini se je vračal v malem čolnu proti svojemu bivališču. V čolnu je bilo bolno otročč ki je utegnilo kvečjemu še par ur živeti. Vprašal je veslarje po stariših otroka in povedali so mu, da so ga našli v mestu ležečega v samotnih ulicah, zavrženega od lastnih roditeljev. — Ker misijonarju veslarji niso pustili, da bi ga krstil, prosi jih, naj mu ga prodado. Zahtevali so zanj 50 gld. Toda on ni premogel toliko. Pa pokazal tega ni na zunaj, temveč se je držal kot bi mu ne bilo nič do tega. Ravno-dušno reče: „To ste neumni, ker nočete ničesar zaslužiti. Čez par ur je otrok mrtev in za mrtvega vam ne da nihče nič.“ To je pomagalo. Zahtevali so 15 gld. Pa tudi to je bilo še preveč za ubogega misijonarja. Vprašajo ga: „Koliko nam pa daste zanj?“ — „Pet goldinarjev“ odgovori misijonar in vzame denarnico iz žepa. — Bili so naposled zadovoljni s 5 gld. — Malo trenutkov pozneje, ko se niso možje več brigali zanj, vzame steklenico z vodo iz bisage, ga naglo krsti in — ni preteklo par minut, bil je otrok mrtev, a njegova duša se je preselila zveličana v nebeški raj. Misijonar je iz srca Boga zahvalil, da je naredil tako „dobro kupčijo.“

Spoznanje v pozni uri.

V Brandenburgju je živel prav bogat polkovnik z ženo in dvema hčerama. Zadnji sta bili po svojem mišljenju do cela različni. Starejša je ljubila svet in njegovo veselje in je poznala vero samo po imenu. Mlajša, Marija je bila pobožna in bogaboječa. Tudi oče ni držal mnogo na vero in celo jezilo ga je, ko je videl, da je Marija tako molitvena. Ljubil jo je vedno manj in nekega dne ji reče zbadljivo smeje: „Mar bi šla v samostan, potem bi mogla pa ves dan moliti.“ Hči je vzela to za resno. Kako se je torej oče prestrašil, ko je videl, kaj je provzročil s svojimi zabavljivimi besedami. Prosila ga je na prečudne načine, naj ji dá izrecno dovoljenje, da vstopi v samostan. Toda oče noče. Da bi jo odvrnil od tega, začne napravljati gostije in veselice, plese in zabave; pa tudi s tem je ni mogel odvrniti od velikega sklepa. Ker ji ni dovolil — je pobegnila iz očetove hiše... Nastopila je sedemletna vojska — vse to se je dogodilo v prvi polovici prejšnjega stoletja — v kateri je postal polkovnik general. Pa sovražni vojak ga je ranil z mečem, da je obležal nezavesten na bojnem polju. Ko se zave, kleči poleg njega usmiljena sestra, zavezujoč mu rano. Nato pokliče usmiljenka ljudi, da ji pomagajo prenesti bolnika v bolnišnico. Bila je noč in dan ob njegovi postelji, ter mu stregla z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo. Pozdravil se je v primeroma kratkem času. Ko se je poslavljaj, je rekel: „Vam se imam zahvaliti za svoje življenje in svoje zdravje. Kako naj se skažem hvaležnega, ko vem, da ve usmiljenke zaničujejo vsako zemeljsko bogastvo in veselje.“ Usmiljenka odgovori: „In vendar bi vas, gospod general, nekaj prosila.“ — „In to bi bilo?“ vpraša radovedno iznenaden general. — „Obljubite mi, da bodete v prihodne izpolnjevali božje zapovedi in po njih živeli. Ravno tako mi obljubite, da bote tudi svojo ženo in svojo hčer Adelo navajali k čednostnemu življenju in molitvi.“ Začujen zakliče general: „Kako pa poznate mojo hčer?“ — Usmiljena sestra odgrne pajčolan z obraza in pravi: „Kaj bi ne poznala Adele, saj sem njena — sestra!“ „Otrok moj, moja ljuba Marija!“ zavpije general in objame ves srečen svojo hčer. V solzah ji objubi: „Tvoja prošnja bodi uslišana. Sedaj spoznam, da imaš ti prav. Kaj more biti lepšega, kakor zatajevati samega sebe in izvrševati dela ljubezni do bližnjega. Da, kaj je večjega plačila vredno, kakor biti neomadeževana nevesta Kristusova!“

Dobro mu jo je povedala.

Stara mamka s Švabskega se je peljala z božje poti v družbi „prosvitljenih“ gospodov na velikem parniku čez bodensko jezero. „Mamka“, pravi eden, ki je imel zlata očala, „bili ste pri Materi božji v Einsidlu; ali ste jo pa tudi videli?“ — Drugi se začno smejati, starka pa mirno odgovori: „O ti presveta nebesa, seveda sem jo videla in zraven nje sv. Jožefa in v njenem naročju Jezusa. Vsi trije so bili nekam v zadregi, ker jim je bil osel — ušel. Še danes bom najela, da mi bo kdo pisal v Einsidel, da se je osel že našel v družbi mnogih drugih tukaj na ladji.“ — „Bravo!“ zavpije veselo star major v obližju, „dobro ste naredili, mamka!“

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Pozor!) Pogostokrat dobimo reklamacije, od katerih moramo plačati poštnino in še kazen zraven, ker niso prav narejene. Opomnimo toraj, da se pismo z reklamacijo ne sme zalepiti, ampak mora biti odprto. Tudi se ne sme v tako pismo, da je poštnine prosto, nič drugega zapisati, kakor: Stev... „Domoljuba“ nisem prejel. Pa ime in kraj bivanja ter pošto, na katero bi bil moral list priti. — Prosimo tudi, da pové sleherni, ki želi, da mu premenimo pošto, kam, t. j. na katero pošto mu je „Domoljub“ dohajal dotje.

(Vspored delavske slavnosti na Jesenicah) 25. junija: 1. Pozdrav in sprejem došlih gostov na kolo-dvoru ob 1/2 10. uri. 2. Zbirališče vseh gostov v društvenih prostorih. 3. Z godbo na čelu odkorakajo društva po kumico gospo M. Ferjanovo in nato v župno cerkev na Jesenice. 4. Cerkvena slovesnost ob 1/2 11. uri: a) blagoslovljenje nove društvene zastave po veleč. gospodu državnem poslancu dr. Jan. Ev. Krek-u; b) zabijanje žebļjev; c) nagovor veleč. gospoda dr. Jan. Fv. Kreka; d) sv. maša. 5. Skupni obed na Ferjanovem [vrtu]. 6. Ob 3. uri litanije v župni cerkvi na Jesenicah, katerih se udeležé društva z zastavami. 7. Prosta zabava na Ferjanovem vrtu. Pri predstavi svira jeseniška tovarniška godba. Kdor se hoče udeležiti skupnega obeda, naj to naznani vsaj do petka pred slavnostjo. Obed brez pečenke stane 35 kr., s pečenko 60 kr. Društva naj naznani svojo udeležbo svojemu domačemu okrajnemu glavarstvu; ako pridejo z zastavo, naj tudi to pristavijo.

Slavnostni odbor.

(Slika Srca Jezusovega.) Presvetli knez in škof ljubljanski je za veliki altar stolne cerkve dal napraviti lepo sliko presv. Srca Jezusovega s tem namenom, da bo pri vseh slovesnostih na čast presv. Sreca in vsak prvi petek oziroma nedeljo v mesecu izpostavljena v češčenje. Poskrbel je tudi za poravnanje stroškov, za svetilo in olepšavo, želeč, naj bi stolna cerkev bila vsem drugim cerkvam v škofiji zgled vne me za češčenje Jezusovega Srca.

(Javen ljudski shod.) V nedeljo 25. junija bo ob priliki slavnosti blagoslovljenja nove zastave na Jesenicah ob 4. uri popoldne javen ljudski shod na Ferjanovem vrtu na Savi. Priredi ta shod „Kato-liško politično društvo za radovljiški okraj“. Govorili bodo: državna poslanca dr. Jan. Ev. Krek in Pog-ačnik in deželni poslanec Jan. Ažman. Želeti je obilne vdeležbe iz vse okolice.

(Nov red na Kranjskem.) Kartuzijanci so kupili grad in cerkev v Pleterjah, kakor znano, je ple-

terska cerkev jedna najdragocenejših gotiških stavb v naši deželi, in v tej cerkvi se sedaj hrani — seno! — Redovniki bodo zopet cerkev popravili in deželi ohranili izredno važno umetniško zgradbo. — „Narodovci“ seveda, prijatelji umetnosti, točijo zato krodilove solze, dr. Slane jih kar v golido lovi od same ljubezni do uboge domovine!

(Izlet na Jesenice.) K slavnosti na Jesenice pohiti tudi „Slovenska krščansko-socialna zveza“ z zastavo. O tej slavnosti se Ljubljancem nudi prilika, da si v prijetni družbi ogledajo središče gorenjske industrije.

(Ciril-Metodov kres) prižge „Slovenska kršč.-soc. zveza“ v predvečer praznika (6. julija) slovanskih blagovestnikov na ljubljanskem Rožniku. Odbor „Zveze“ vabi s tem vsa društva krščansko-socialne organizacije, da naj tudi oni večer zažgô kresove in s tem pokažejo, kje po slovenski zemlji prebivajo krščanski socialci.

(Poseben vlak na Brezje) bode priredila „Slovenska kršč. soc. zveza“ prihodnji mesec. Zanimanje za ta izlet je jako veliko. Odbor „Zveze“ bode preskrbel za udobno vožnjo. Udeležnike bode spremljala nova „Zvezna zastava“.

(Pozor, župani!) L. 1901 bo ljudsko štetje, da se izvé, koliko ljudi je bilo v celem cesarstvu 31. grudnia 1900. Priprave za to so se že začele. Za sedaj opozarjamo samo na to, da okrajna glavarstva zahtevajo naslovne table, kjer so razvidna imena vasi, trgov ali mest, pa občin in okrajev, v obeh deželnih jezikih. Skrbite pa povsod za to, da bo na prvem mestu stal napis v pravilni slovenščini. Saj je vendar grdo, da gredé skozi čisto slovenske vasi naleti človek na stare table z nemškimi napisom na prvem mestu. Zavedajmo se svoje slovenske narodnosti de-janjski in povsod!

(Vožnja po Ljubljani.) Pred kakimi 30. leti je še bila vožnja po Ljubljani zelo priljubljena Ljubljančanom; zadnja desetletja je pa nekdanji življenje po Ljubljani skoraj popolnoma ponehalo. Največ Ljubljančanov pozna danes kraje: Podpeč, Preserje, Žalostna Gora, sv. Jožef in sv. Ana komaj po imenu; a nekdanji so bili ti kraji najbolj priljubljeni za izlete. Ni ga kmalu dobiti kraja, koji bi bil za izlete v vsakem oziru tako pripraven, kakor ravno Preserje z okolico. Iz Preserja prideš v 20 minutah na prijazni grič Žalostna gora s slovečo božjo potjo, koja je daleč po Notranjskem znana in o raznih shodih mnogobrojno obiskana. Okrog cerkve so mogočne lipe, koje nudijo popotniku hladno senco. Od tu je krasni razgled proti Bistri, Vrhniki ter po hribih nad Vrhniko, na kojih se vidijo mnogobrojne cerkve, a izza slikovitega gorovja dviga svojo sivo glavo velikanski Triglav. Isto velja o griču sv. Jožefa, koji je samo pet minut od Preserja. Posebno lep razgled je

z griča sv. Ane. Od tu se ti kaže zares krasna slika Ljubljane z njenim ozadjem, kamniškimi planinami. Proti vshodu pod sv. Ano se vidi precej veliko jezero. Od sv. Ane je tudi lep razgled po Dolenjski. Da so ti prekrasni kraji zadnji čas toli neznani, izvira od tod, ker ni bilo prometnih sredstev. Da se temu kolikor toliko odpomore, skrbel bode »Preserski brodarški klub«, da bode, ako bode kaj izletnikov, vsako nedeljo pokrit čoln (za 40—50 ljudi) odrinil iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj ter se vrnil ob 7. ali 8. uri iz Podpeči v Ljubljano. — Izletniki se bodo lahko udeležili sv. maše ob 10. v Preserjih ali o shodih na Žalostni gori. — Vožnja sem in nazaj stane 40 kr. za osebo, a za otroke pod 10. letom samo 20 kr. — Vsa slavna društva v Ljubljani se presijo, da se pri določitvi svojih izletov ozirajo na ta kraj, ter naj svoj prihod blagovolijo naznaniti brodarškemu klubu v Preserji. Zagotovljeno je, da bodo izletniki postreženi s pristno pijačo in okusno jedjo. Čoln se dobi tudi za vsak drugi dan, ako se pravočasno zgłosi zanj pri brodarškemu klubu v Preserji.

(Iz ječe ušla) sta v Škofjiloki dva nevarna tatova. Podrla sta železno peč ter razkopala luknjo skozi dimniško cev od peči in skozi to odprtino ušla.

(Knjižnica za ljudstvo.) izdaje katoliško politično društvo v Ljubljani. Te dni je prišel na svetlo prvi zvezek: »Za druge in njihovi nasprotniki«, uredil dr. Jan. E. v. Krek. — Knjižica je vrlo zanimiva in poučna in jo vsem prijateljem združne organizacije toplo priporočamo. Cena I zvezku, ki šteje 63 strani, je 5 kr., po pošti 2 kr. več. — Kdor jih želi dobiti, naj se obrne na odbor katoliškega političnega društva v Ljubljani.

(Nova nabožna knjiga) je »Vodilo otrokom Marijinim«, spisal in založil Francišek Bleiweis. Lepa knjižica obsega pravilnik in obrednik za Marijine otroke ter velja v platno vezana ter z rudečim robom 30 kr., po pošti 5 kr. več. Ima 104 strani. Dobi se pri založniku ali pa pri Ničmanu v Ljubljani.

Koroško.

(Predsednik družbe sv. Mohorja, stolni prošt dr. Valentin Müller †.) Po dolgi — 16-mesečni — mučni bolezni je preminul v Celovcu 6. junija t. l. inf. prošt tamošnjega stolnega kapiteljna, preč. gospod dr. Valentin Müller, predsednik naše dične družbe svetega Mohorja. Pokojnik se je porodil v Glinjah, v slovenskem Rožu, dné 10. decembra 1816. Po dovršenih gimnazijskih in bogoslovnih nauk v Celovcu bil je v mašnika posvečen dné 29. julija 1840. Služboval je najprej za kaplana v Št. Juriju ob Zili in se od tam podal v višji duh. zavod »Frintaneum« na Dunaju, kjer je postal doktor bogoslovja (l. 1847.).

Zatem je služboval v Logivasi, Celovcu kjer je podučeval tudi v bogoslovju, in kot župnik v Kotmarivasi. Leta 1859 je prišel za stolnega korarja v Celovec, kjer je nadzoroval šolstvo. Po vpeljavi novih šolskih zakonov je postal ud deželnega šolskega sveta in nadzornik celovških ljudskih in srednjih-šol. Leta 1866 prevzel je vodstvo duhovnega semenišča, leta 1884 pa je bil imenovan za infuliranega stolnega prošta in vodjo bogoslovnih nauk. — Za mnoge zasluge ga je imenoval cesar za viteza Franc Jožefovega reda in reda železne krone III. vrste. Papež pa mu je podelil čast apostolskega protonotarija in častnega komornika. — Leta 1873 hotel ga je cesar imenovati ljubljanskim škofom, a dr. Müller je visoko čast odklonil. — Leta 1860 je stopil na čelo Mohorjevi družbi, in jej bil do smrti predsednik. Mnogo je storil za njo, jo uspešno branil ob mnogokterem nasprotnem napadu. — Bil je mož temeljitega znanja, a v javnosti ni nastopil nikdar. Bodi mu časten spomin!

(Letošnjih cesarskih manevrov) v Bistriški dolini na Koroškem se udeleži vse vojaštvo iz Štajerske, Koroške, Kranjske, Primorja, Gorenje Avstrije, Solnograške ter s Tirolskega, in sicer 35 infanterijskih, 13 cesarskih lovskih, 5 lovskih, 3 bosniški, 14 domobrantskih in 10 deželno strelskih bataljonov, skupaj 80 bataljonov. Konjeništvu bo bolj neznatno zastopano.

Štajersko.

(Umrl) je zadnje nedeljo po kratki bolezni v Jarenini na Štajerskem č. g. župnik Anton Fišer. Bil je delaven član pri raznih društvih, zato je njegova smrt velika izguba za obmejne Slovence.

(Od sv. Trojice v Slovenskih goricah.) V sredo 7. junija je »Mladeniška družba« pri sv. Trojici v Slovenskih goricah prvokrat od svojega obstanka umrlega tovariša skupno k nebeškemu počitku spremljala. Vkljub obilnega dela so vendar malo ne vsi družbeniki se tega globoko ganljivega pogreba vdeležili. Vsi fantje so nosili beli tul čez rame, družbene znake na prsih, in goreče sveče v rokah. Pred njimi je vihrala družbena zastava, k belemu in zelenemu njenemu traku se je zdaj pripel tudi črni. Za dolgo vrsto mladeničev se je nesel novi družbeni križ, za njim je šlo cerkveno spremstvo in trije mladeniči, katerih zadnji je nesel pred snegobelo trugo lepo krono. Ko se na pokopališču čez grob rajnega prijatelja, ki so ga vsi ljubili, zadnjikrat v slovo nagne zastava, so bili vsi globoko, marsikateri do solz ganjeni. Tiho in resno so se vrnili vsak na svoj dom, in premišljevali, kar so videli in čutili v svojem srcu, ter hvalili Boga za veliko srečo, da so družbeniki lepe zaveze, ki mladeničem v življenju in pri smrti nudi toliko spodbudnega.

Primorsko.

(Kardinal Missia.) Dne 19. t. m. se je vršil v Rimu tajni in dne 22. t. m. javni konzistorij, v katerem se je tudi knez nadškof goriški povišal v kardinala. Neposredno po tajnem konzistoriju se je odpeljal papežev nobelgardist grof Pecci, ki je nečak papežev, iz Rima v Gorico, a po javnem konzistoriju mu je sledil papežev odposlanec Celli, ki je donesel papežev breve. Po izročitvi kardinalskega klobuka spremila sta oba imenovana gospoda knez nadškofa na Dunaj. Svečano pokladanje bireta po Njega Veličanstvu cesarju se bo vršilo dne 27. t. m. v župni dvorni cerkvi.

(Grozen umor v železničnem vozu.) Dne 7. t. m. zvečer ob 7. uri je bilo mnogo razburjenega ljudstva na tržaškem kolodvoru. Po dohodu italijanskega vlaka so pripeljali morilca nekoga Nemca dr. Bach-a, bivšega lekarnarja v Hamburgu, doma iz Broditz-a na Saksonskem. V vozu na postaji Barkovlje je namreč ta potegnil iz žepa samokres in ustrelil njemu nasproti sedečega 11letnega dečka E. Radio iz Barkovelj, ki je bil takoj mrtev. Na obupen klic nesrečne matere so ustavili vlak. Ta hip pa je porabil zločinec in pobegnil. Zasledili so ga pozno v noč. Nemcu se je morala zmešati pamet.

(Smrt na leci.) Dne 11. t. m. popoldne se je pripetila v kapucinski cerkvi v Trstu velika nesreča. Na leci je stal kapucin o. Anton da Sant' Elpidio in ravno pričel propovedovati. Hkrati mu je postalo slabo, videti je bilo, da čuti bolečine v rami in v prsih. Prosil je, da sme sesti, a pri tem se je zgrudil. Naglo so prišli bratje kapucini na pomoč in prenesli nesrečnega v samostan. Toda pater je umrl drugi dan zjutraj ob štirih. O. Sant Elpidio s pravim imenom Peter Molinari je bil doma iz Italije in še le 38 let star.

Domači zdravnik.

Domača lekarna.

7. **Habat** je podoben bezgu. Čaj iz habatovega korenja vleče izvenredno močno na vodo; zato je dober pri vodenici. Rabi se tudi kot čistilo za ledvico. Za čašo čaja zadostujeta dve noževi končini zmletega korenja. Polovico izpij zjutraj, polovico popoldne.

8. **Hrastova** ali bobova skorja. Komur se napravlja guša ali krof, kdor ima trde otekline, žlezni otok, naj si napravi obkladke ali ovitke s hrastovo zavrelico.

9. **Janež** je dobro zdravilo proti koliki in driski. Pij toplo mleko, kjer se je kuhalo za žlico janeža, in krč se kmalu pomiri. Pri driski, bodisi navadna

ali krvava, treba ob enem, da se dene na trebuh prtič, ki je namočen v toplo vodo in kis (jesih). Zmlet janež devaj med jedi, če te sapa nadleguje.

10. **Kameličice.** Če si se prehladil, če te grize in ščiplje po trebuhu, če imaš krč, če sili kri v glavo, pij kamelični čaj.

11. **Koprive.** Posušene koprive so imeniten čaj, ki raztopi zasliženost v prsih in pljučih in čisti želodec. Čaj iz korenja je proti vodenici dobro zdravilo.

12. **Lapuh.** Okroglosrčasti, zgoraj zeleni, spodaj belkasti listi te rastline dajo najboljši čaj zoper kašelj in v začetku tudi zoper sušico. Kdor mnogo kašlja, naj pije ta čaj. Za tekoče rane so nakladki z lapuhovim lepenjem dobri, prav tako za vroče tvore in otekle noge, če so rane višnjeve ali črne.

13. **Lipov cvet.** Čaj je zdravilo za star kašelj, za zasližene prsi.

14. **Mandeljevo olje.** Dobiva se v lekarni. Najboljše hladilo proti vsaki vročini, pomoč zasliženemu želodcu, dobro pri vsakem vnetju zunaj in znotraj. Komur v ušesih šumi, vlij šest ali osem kapljic v uho in zamaši z bombažem. Uho si izpiraj potem z mlačno vodo. Istotako deluje nageljevo olje.

15. **Pelin.** Znano zdravilo za želodec. Pelin lahko kuhaš kot čaj, ali ga ožmi v vodi, ali posuši in zmletega natrosi v vodo, vino, juho ali drugo jed.

16. **Preslica.** Za stare, gnjile rane, celó za raka ni nič boljšega od presličnih obkladkov. Rastlino nakladaj ali samo ali napravi zavrelico, in v njej namočene prtiče polagaj na rano. Čaj je dober želodcu, je najboljša pomoč, če kdo ne more na vodo, odpravlja kamen, ustavi kri, če prihaja iz ust ali nosa ali prsij. Kdor trpi na krvotoku, pij vsak dan dve čaši.

17. **Pripotec.** Ta rastlina se rabi za zunanje in notranje rane. Na rano se položi zmečkani pripotčev ali trpotčev list. Pripotčev list ne pusti nobene gnjilobe v rano. Kdor ni prav zdrav, naj pije pripotčev sok, ki mu zaceli notranje rane.

18. **Seneni drob** in ovsena slama izvlečeta iz života vso skrnino. V krop vrzi dve perišči droba ali nekoliko ovsene slame, namoči prt ali rjuho, napravi si ovitek ali se ves v rjuho zavij, pokrij se dobro in ostani tako celo uro. Čez uro se preobleci v suho perilo in počivaj ali hodi po sobi. Tudi hud kašelj odpraviš s soparo senenega droba, ki jo vdihaš četrt ure, seveda ves odet, da ne pride mrzel zrak do tebe. Potem se obriši z moko, mrzlo brisalko in pojdi v posteljo ali hodi po sobi.

19. **Seno grško.** Dobiva se v prodajalnicah v podobni rumene moke. Pri zunanjih boleznih, pri oteklinah in tvorih ni boljšega zdravila kakor obkladki s pokuhanim grškim senom. To oteklino raztopi in splakne. Ta moka se kuha kot močnik in v prtič zavito deneš na rano.

20. **Skuta in kisle zelje** sta najboljše zdravilo proti pljučnici. Naloži na bolno stran na prtič namazano skuto ali pa zelje. Ponovi to čez uro. Ako storiš to o pravem času, ne bo umrl noben tak bolnik.

21. **Šentjanževa roža.** Čaj je dobro zdravilo za jetra. Ako prideneš čaju še nekoliko aloje, je zdravilo močnejše. Tudi težek želodec, zaslišena prsa in pljuča ta čaj ozdravlja. — Otroci, ki močijo posteljo, naj pijó ta čaj.

22. **Tavžentroža.** Čaj iz tavžentrož odganja sapo iz želodca, odpravlja nezdravo želodčno kislino, ugaja jetrom in ledvicam. Kdor ima zgago ali premalo krvi, naj pije ta čaj.

23. **Žajbelj.** Stare, gnjile rane prav hitro celijo, če jih obvezuješ s pokuhanim žajbeljem. Ako imaš vnetje v ustih, v grlu, če imaš gnjilo zobno meso, izpiraj si usta s tem čajem. Ako skuhaš žajbelj v pol vodi pol vinu, in prideneš čaju malo pelina, je zdravilo za jetra in ledvice.

Drobtinice.

Posvečenje svetá presv. Jezusovemu Srcu. — Nedelja 11. junija t. l. bo ostala z zlatimi pismenkami zapisana v zgodovini katoliške cerkve in celega človeštva. Ta dan se je po naročilu sv. Očeta Leona XIII. vse človeštvo posvetilo najsvetejšemu Srcu Jezusovemu. Naj to božje Srce, „ki je ljudi tako goreče ljubilo, da je za-nje popolno izkrvavelo“, zavlada v 20. stoletju! Na Dunaju je prišel cesar Franc Jožef I. sam ta dan v cerkev, da je bil pričujoč, ko se je slovesno posvečenje izvršilo. Ž njim so bili še nekateri člani cesarske rodovine. Kako lep zgled za vse kristijane, ko cesar sebe in svoje podložne daruje in posvečuje najsvetejšemu Srcu! — Dva dni prej, v god Jezusovega Srca, 9. junija se je v Bocnu izvršilo slovesno posvečenje krasne nove cerkve Jezusovega Srca, kjer se bo noč in dan neprenehoma molilo sv. Rešnje Telo. Cesarja je zastopal nadvojvoda Franc Ferdinand.

Rim živi od papeža tudi pod savojskim kraljem. To prizna celo rimski dopisnik nekega dunajskega židovskega lista, ki trdi, da Rimci željno pričakujejo svetega leta. Vsi dohodki mesta izvirajo le iz cerkvenih slavnosti. Kraljeva rodbina se še vedno čuti tujo v Rimu in vlada se boji zavidnosti drugih pokrajin. To so pač odkritosrčne besede liberalnega lista. Največja kazen je pač to, da kralj ne sme iz mesta, akoravno bi rad. Svet se klanja papežu in pozablja, da v Rimu živi tudi kralj zedinjene Italije.

50.000 lačnih otrok tava na Kubi, ker so jim stariši v vojski ali vsled bolezní pomrli. Tako poroča guverner Brooke. Američani so že pred in med vojsko

pisali o strašni lakoti na Kubi ter Špancem očitali surovost. No, sedaj imajo Američani priliko, da pokažejo svoje krščansko usmiljenje.

Tožba proti sv. Pavlu. Neki atenski list piše: Neko grško dobrodelno društvo v Carigradu je napravilo zbirko. V dotičnem oklicu na grško naselbino je bil primeren stavek iz pisma sv. apostola Pavla na Galačane. Ko je oklic izšel, oglasil se je v tiskarni turški redar ter vprašal, kje stanuje tisti „Pavel“, ki je pisal jako prekucijsko pismo Galačanom. Pripominimo, da je Galata carigrasko predmestje. Tiskar odgovori, da je tisti Pavel že nad 1800 let mrtev. Redar misleč, da se tiskar norčuje, začne robantiti ter odvede tiskarja v zapor. Moral je posredovati grški patrijarh, da je tiskarja rešil iz ječe.

Trgovina s človeškimi kostmi. V Pragi so prijeli nedavno 68-letnega pokopališkega oskrbnika Prybara, ki je nabiral človeške kosti ter jih prodajal neki tovarni. V zvoniku pokopališke cerkve so našli vrečo takih kosti, ki jih bo preiskal mestni fizik.

Strašna burja s točo je bila 9. t. m. v Madridu, kakoršne nihče ne pomni. Toča je pobila po ulicah vse svetilnice, okna in naredila nešteto škodo. V zbornici je bila seja, a toča je prebila stekleno streho in poslanci so morali bežati. Naravno, da je toča uničila tudi vse nasade.

Strašen požar je uničil dné 7. t. m. lepi trg Ot t e n s h e i m pri Lincu na Gornjem Avstrijskem. Upepelil je 123 hiš; pogorela je tudi cerkev in šola. Na tisoče ljudi je gledalo grozen prizor, a ni moglo pomagati; pripeljal se je na pogorišče tudi nadvojvoda Franc Salvator s soprogo; cesar je že velikodušno daroval za pogorelece 5000 gld.

Narodno gospodarstvo.

Plačevanje davkov na poštah.

Od dné 1. januarija 1898. l. naprej more vsakdo svoje zemljiške, hišnorazredne, dohodninske in patentne davke, kakor tudi dohodnino, vsakovrstne pristojbine in vojaške takse plačevati na pošti.

S tem si morejo davkoplačevalci prihraniti mnogo časa, ker jim ni treba delati po več ur dolgih potov k c. kr. davčnim uradam; prihranijo pa tudi veliko na gotovih stroških, katere jim taka pota brezpogojno napravljajo.

Kolikokratov se pa tudi primeri, da mora davkoplačevalec, ki je napravil po več ur dolgo pot do davkarije, tu čakati celo dopoldne, pa ne pride na vrsto; čaka še popoldne, pa zavoljo obilice plačevalcev slednjič — ne opravi nič in mora čakati drugega dné, ali se pa domov podati, ne da bi bil svoje davke plačal. In tako ima zopet dolgo novo pot do

davčnega urada, da opravi svojo davčno dolžnost. Vsled tega ima občutno zgubo na času; zraven pa tudi neizogibno gmotno škodo za potrebno hrano.

Vse to pa odpade, ako svoje davke plačuje na pošti, kar se lahko ob vsaki priliki zgodi, kadar ima kaj drugega opraviti v kraju, kjer je pošta.

Kdor pa hoče davke na pošti plačevati, mora s seboj na pošto prinesiti dotične dokumente, to je, kakoršni davek mu je ravno plačati: za zemljiške in hišnorazredne davke davčno knjižico, za vsak drugi davek pa v to glaseči plačilni nalog, oziroma opomin ter potrebno vsoto denarja.

Davki se plačujejo na poštah po položnicah pošto-hranilničnega urada, ki so dobiti na vsaki pošti, pa tudi drugod, koder prodajajo poštne znamke. Vsaka taka položnica brez ozira na vsoto vplačanega davka, stane sama na sebi le celih 5 kr.

To položnico, ako jo davkoplačevalec sam ne zna pravilno popisati, izpolnili mu bodo uljudni in za ljudstvo vneti gg. poštarji radi sami, če že ne prav zastoj, pa vsaj proti prav mali odškodnini kakih par krajcarjev za trud.

Ker je ta stvar za ljudstvo po deželi velike važnosti in ugodnosti ob plačevanju vsakovrstnih davkov, in pa, ker je ob enem med ljudmi še vedno premalo znana, zato se mi je potrebno zdelo, jo v „Domoljubu“ na kratko opisati ter s tem davkoplačevalcem na dragem času, dolgih brezpotrebnih potih in stroških kaj prihraniti.

Kdor na pošti plača davek, dobi v potrdilo tega takoj prejemnico, ki se mu od položnice odstriže, a pozneje pa tudi še posebno potrdilo po dopisnici od c. kr. davčnega urada, ki je podpisana od dveh gg. davčnih uradnikov. Oboje teh potrdil naj se pa potem dobro spravi z davčno knjižico vred.

Pri nas so se ljudje te ugodnosti tako poprijeli, da je veselje. Ko ob nedeljah pridejo k božji službi, opravijo po tej navadno tudi svoje davke na pošti, kadar pride za-nje obrok plačila. Zelo so hvaležni za to ugodno naprave višjim oblastvom, ki so jo v korist ljudstva oživotvorila.

Prav zelo bom vesel, če sem mogel s tem pojasnilom komu kaj ustredi in koristnega nasvetovati. C. kr. poštar na deželi.

Za smeh in kratek čas.

(Zopet dijaki v krčmi.) Nedavno je „Domoljub“ pokazal med ugankami, kako so nekje dijaki krčmarja osleparili za račun. Čul sem še o drugih dijaki, ki so popivši v krčmi, kar so naročili, dejali krčmarici: „Mati, plačali bomo pa čez 10.000 let, takrat pridemo zopet k vam!“ Krčmarica pa je imela izredno dober spomin in je odvrnila: „Ali se pa spominjate, da ste danes

pred 10.000 leti tudi bili tukaj-le, ravno za toliko popili in tudi dolžni ostali; plačajte danes tisti stari dolg, ki je ravno tako velik, za današnji račun vas potem počakam zopet 10.000 let.“

(Pred sodnijo.) Sodnik: „Vi ste toženi, da ste dali sosedu dve zaušnici! S čim se morete zagovarjati?“ — Zatoženec: „Prvo sem mu dal, ker me je zmerjal s „kronanim oslom!“ — „In zakaj ste mu dali drugo?“ — „Ker se mi je smilil!“ — „Kako to?“ — „Bil je le na eno stran zabuhel!“

(Iz otročjih ust.) — Janezek: „Oče, kaj pa je to, samouk?“ — Oče: „To je učenec, ki je sam svoj učitelj!“ — Janezek: „Kdo pa potlej tacega tepe!“

(Vojaška pokorščina.) — Korporal: „Torej fantje, zapomnite si: pokorščina je pri vojakih prva stvar. Tukaj ne trpimo nobenega izgovora, marveč kar se ukaže, se mora storiti. Če meni n. pr. ukažejo g. aukman, da moram ur o narediti — precej jo naredim. Če potem ura gre ali ne, meni nič mar — jaz jo moram narediti!“

(Mnogo ceneje!) — „Zakaj menjavaš tako pogosto svoje hišine? Imaš gotovo dovolj vzroka za to!“ — „I sevéda! Iz h a j a m m n o g o c e n e j e ! Vsak teden plačam samo malo pristojbino posredovavcu, pa je opravljeno. Hišini namreč ne plačam nič, ker gre iz službe pred koncem tedna!“

Skakalnica.

bom	in	so	rin	vi-	iz-	bog	da-
hri-	jen-	del	strast-	vmes	vo-	ga	je
do-	vmes	bi	ha	sa-	ve	tek	je
ko	ti-	ga	ne	no	šu-	ve	kda
zanj'	li-	ja-	leč	lu-	ne	bi-	me-
sno	mi-	je	strih	svoj	so	leč	ni
duh	srce	na	na	da	rek	nje	leč
sli	si-	moj	dom	bi-	da-	pla-	da-

Besedna uganka.

Sledeči zlogi naj se zlože v 14 besed: a, ber, dav, drt, er, er, ga, hod, iz, jav, je, jon, ki, li, lo, ma, maj, na, o, po, po, ra, ra, rog, tal, to, vstop, žje, žje. — Besede naj pomenijo grškega boga; drevo; težko breme; žensko ime; večji kraj na Koroškem (2-krat); solnčno stran; izraz za dogodek ali prikazen; mesto na Francoskem; del hišne oprave; kraj na Primorskem; pokrajina v Južni Afriki; morski rak; nekaj, kar je redkokedaj brezplačno. — Kdor te zloge prav zloži in tako uvrsti besede, da dajo začetnice od zgoraj doli in končne črke od zdolaj gori isto besedo, dobi dvakrat pet goldinarjev.

Zabavna uganka.

Oče je šel s svojima sinovoma v mesto. Prišli so do reke, čez katero so se morali prepeljati v čolnu. Bil je pa ta kraj reke čoln, ki je nosil le en stot (cent) teže. Oče sam je tehtal toliko, sinova skupaj pa tudi en stot. Kako so se mogli prepeljati preko reke vsi trije?

Rešitev ugank v zadnji številki:

Demant.

P

m e ě

p e t e k

d o b r o t a

P e t r o g r a d

k r a g u l j

P a r i z

m a k

d

Besedna uganka: Trst, prst, krst, brst.

Zastavica: Duhoven in oženjen človek; sedem sv. zakramentov.

Vse tri uganke so prav rešili: Jakob Barbo, kmet v Ratezevem brdu; Franc Završnik, posestnik, Gomilsko; Ana Fric v Špitaliču; Simon Jelenc na Jesenicah; Jan. Andolšek v Trnju pri Vel. Loki; Terezija Piklar v Žirovcih; Ign. Lipovec v Ljutomeru; Ivan Julen v Hlebcah pri Lescah; Ivan in Alojzij Levstik v Grebenu pri Vel. Laščah; J. Fatur na Rakeku; Matija Rant, nadučitelj na Dobrovi; Matija Ambrožič, učenec na Dobrovi; Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah in Andrej Vehovec, čevljar v Mengšu. — 1. in 2. uganko jih je rešilo trintrideset, samo 1. osem, 2. in 3. eden in samo 3 en naročnik. Imen radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti.

Slovarček nenavadnih besed.

Konzistorij. Tudi papež in škof imajo svoje svetovavce. Kadar hočejo papež vkreniti kaj važnega, imenovati nove kardinale, nove škofo, tedaj zberó krog sebe kardinale in vpričo njih povéd svojo voljo. Tak zbor se imenuje konzistorij. Tako so 19. t. m. na takem zboru papež izbrali za kardinala tudi našega prejšnjega škofa, sedaj nadškofa goriškega, Missio. Tudi škof zbirajo okrog sebe kanonike in nekatere druge modre duhovne v posvete. Vsak petek imajo navadno take posvete o važnih zadevah škofije. Tudi tak zbor se imenuje konzistorij. Tisti pa, ki jih škof kličejo k takim posvetom, se imenujejo konzistorialni ali svetovavci ali svétniki, ker škofu v konzistoriju svetujejo, kaj in kako bi bilo treba ukreniti po njih vesti in prepričanju v tej ali oni zadevi.

Bula (papeževa). Gotovo ste že brali to besedo in se jej čudili. Ta beseda ni naša; latinska je, in pomeni sedaj pečat. Papež nekatera pisma zapečati z velikim cerkvenim pečatom, z bulo, in taka pisma se imenujejo bule. Nekatera pisma, ki imajo manj važnosti, pa zapečati samo s prstanom, s prstanom ribiča (sv. Petra). Taka pisma pa se imenujejo, ker so navadno krajša, breve. Breve se namreč pravi po latinsko kratko.

Prolog. Zopet tuja beseda, celó grška! Po naše se pravi: predgovor. Pri kaki slavnosti namreč najprej nastopi kak govornik

ali pesnik ter izpregovori o pomenu slavnosti ali pozdravi goste ali kaj takega. Tak uvodni govor ali tako uvodno pesen imenujemo prolog. Tako je za zadnjo vseslovensko delavsko slavnost dr. Krek zložil tak prolog.

Kasacijski dvor na Francoskem je razveljavil obsodbo žida Drajfusa. To smo brali po časnikih. Kaj je to? Žida Drajfusa je obsodilo vojaško sodišče, da je izdajavec ter ga je poslalo v ječo na „vražji otok“. Vsi judje pa so se zavzeli zanj, češ da je nedolžen, in so toliko časa rvali, da je moralo poseči vmes vrhovno sodišče, ki odločuje, ali je bila kaka razsodba veljavna ali ne. To sodišče se imenuje kasacijski dvor, ker ima pravico kako razsodbo „kasirati“, to se pravi razveljaviti, uničiti. A kasacijski dvor sam ne sodi, ali je kdo kriv ali ne, ampak samo, ali je bila sodba v vsakem oziru pravilna in veljavna ali ne. Zato ni izrekel, da bi bil Drajfus nedolžen, ampak samo, da ni bil pravilno po postavah obsojen. Drajfus bo radi tega prišel zopet nazaj pred sodišče in vojaško sodišče ga bo še enkrat sodilo.

Inštanca. Da bi pravica imela trdnjšo zaslombo, zato je več vrst sodišč. Kdor izgubi pravdo pri prvem sodišču, se obrne lahko na drugo, in če tudi tu izgubi, še na tretje. Tri stopnje so torej, tri sodne oblasti, na katere se človek lahko po vrsti obrne, in te stopnje imenujemo inštanca. Prva inštanca je okrajno sodišče, ponekod okrajno sodišče, v glavnem mestu deželno sodišče. Druga inštanca je deželno nadsodišče, (pri nas v Gradcu). Tretja inštanca je najvišji sodni in kasacijski dvor (na Dunaju).

Binirati, biniranje. V nedeljo mora biti vsak kristijan pri maši. Časih pa je to težko. Zjutraj ne morejo vsi k maši, ob desetih pa morda maše ni. Če mora tako mnogo ljudi biti brez maše, dovolijo škof, da en duhovnik ob nedeljah dvakrat mašuje. To pa se pravi po tuje binirati, torej dvakrat na dan maševati.

Deputacija. Kadar ljudje hočejo od škofa, od deželnega predsednika, od cesarja kaj izprositi, ali pa se jim za kaj zahvaliti, odberó nekatere može ter jih pošljejo k škofu, k cesarju itd. To poslanstvo se imenuje deputacija. Tako pravimo: deputacija je šla k škofu in izrekla obžalovanje, da ga je nekdo iz občine v „Narodu“ tako grdo napadel; deputacija je šla v Ljubljano k deželnemu odboru, da bi že vendar kaj storil za tako potrebno združništvo; deputacija je šla k cesarju, prosit ga za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izlde dné
6 julija 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 10. junija:	18	35	41	57	40
Gradec, 10. junija	79	66	83	82	26
Ljubljana, 17. junija	71	84	86	4	86
Trst, 17. junija:	83	82	70	4	51

Tržne cene v Ljubljani.

17. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	9 20	Špeh, povojen, kgr.	— 70
Rek, „	8 —	Surovo maslo, „	— 90
Jedmen, „	7 —	Jajce, jedno	— 2
Oves, „	6 50	Mleko, liter	— 7
Ajda, „	8 50	Goveje meso kgr.	— 60
Proso, „	9 —	Teleče „	— 64
Koruza, „	5 60	Svinjsko „	— 75
Krompir, „	3 20	Koštrunovo „	— 40
Leča hktl.	12 —	Pišanec	— 50
Grah, „	12 —	Golob „	— 18
Pižol, „	10 —	Seno, 100 kgr.	— —
Maslo kgr.	1 —	Slama, „	— —
Mast, „	— 70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 40
Špeh, svet „	— 64	„ mehka	4 60

Jedna poskušnja zadostuje, da se prepričamo, kako nevarna sovražnica našim živcem in našemu srcu more biti bobova kava. Preiskave najznamenitejših poznatavejev človeškega telesa in zdravnikov so dokazale, da povzroča neki poseben kavini strup, zlasti ako se jednako merno po malo uživa, počasno, gotovo oslabljenje živcev in srčnega toka. In vendar se more prav lahko odpraviti ta velika nevarnost za življenje in zdravje. Bobovi kavi naj se primeša spočetka jedna tretina Kathreiner-Kneippove sladne kave, pozneje naj se vzame polovico bobove in polovico Kathreinerjeve sladne kave, in kava postane s to primesjo ne le okusnejša, milejša in prjetnejša, ker ima Kathreinerjeva sladna kava sama duh po bobovi kavi, temveč z njo se odpravijo popolnoma vse zdravju škodljive lastnosti bobove kave. Poskušnja se napravi prav kmalu. Kdor je pil le nekaj časa Kathreinerjevo sladno kavo namešano z bobovo kavo, ne more sploh nič več prenašati bobove kave, skubane na kak drug način. Ustavlja se temu odločno človeško telo, ki se je odvadilo kavinega strupa. Največji živčni nemir, bijenje srca in nesposobnost spanja so dolečna znamenja, kako silna nevarnost je tukaj skrita, in kateri izpostavljeni se gatovo nihče več noče, ako je enkrat že poskusil.

Urban WEBER nasl.

Zatllog, pošta Železniki.

Na prodaj je več tisoč stotov 433 5-5

strešnih skalc (Dachschiefer)

iz lastnih škrilolomov po jako nizkih cenah.

Prevzamem

pokrivanja vsakovrstnih stavb
kakor tudi **cerkvâ in zvonikov.**

Sidro
Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarnе Richter-jeve v Pragi 24-17

priznано izvrsno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-40

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

Lične
razglednice
kažoče ljubljanske župne cerkve,
založila je in prodaja
„Prodajalnica
katol. tisk. društva
(K. Nižman)
v Ljubljani
Kopit arjeva ulice štov. 2.

Razprosalcem da se znaten popust.

Prodaja se

posestvo

v Njivici pri Radečah (Zidani Most) št. 13 z lepo hišo, kletjo, živinskim hlevom in svinjakom, vse v dobrem stanu. Zraven je tudi nekaj njiv, vrt z mladim vže redilnim sadjem. Cena in pogoji prodaje se izvedô pri Petru Repovš, knežjemu logarju v Veliki Njivi pri Polšniku, p. Litiya. 455 3-1

Posebno ugodna prilika za cenen nakup.

Tvrđka R. MIKLAVC Špitalske ulice 5

prodaja radi proti koncu se nagibajoče sezone od 1. julija nadalje, dokler bo kaj zaloge, svojo zalogo manufakturnega blaga po *znatno znižanih cenah.* 454 1-1

● Boljše in cenejše blago kakor pri vsaki razprodaji. — Kdor hoče kupiti ceno, naj porabi to priliko. ●

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta šte. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

443 8-2

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8-12. ure dopoldne in od 3-6. ure popoldne.

Pošt. hran. urada šte. 828.406. — Telefon šte. 57.

Sprejme se
453 2-1
mizarski učenc
14 do 15 let star, kakor tudi
dva pomočnika
pri Anton Drukarju v Kranju.

Fužina

z enim ognjem

s popolno opravo, na vodni moči, katera nikoli ne peša, je tik mesta Kamnika s stanovanjem vred trajno v najem oddati. — Ponudbe naj se pošljejo trgovcu Ant. Pintarju v Kamnik.

446 3-3

Na prodaj je

kmetijsko posestvo

v Trzinu št. 76 pri Mengšu, z hišo, hlevom, žitnico, kozolcem, vrtom, travnikom in njivo vred. Vse skupaj in v dobrem stanu; pripravno za vsako rokodelstvo, zlasti za usnjarijo. Cena 1600 gld. Več pové Franc Starin v Trzinu. 452 1-1

V najem se dá

žaga

eno uro od postaje Zatičina. Natančneje se izvé pri posestnici Ani Bregar, Muljava, št. 22. Pošta Krka, Dolenjsko. 450 3-2

Najboljša živinska

427 6

štupa je Barthel-novo apno za klajo,

zabranja odstranjanje lesa
odstranjanje shujšanje
vzbuja slast,
pospešuje prebavo,
namnoži mleko,
daje delavno moč
redi meso itd. Za vsako žival prepotrebno. Popis na zahtevanje brezplačno. Za poskusno 5 kg. od Dunaja za 1 gld.

M. Barthel in dr.

Dunaj, X., Kepplergasse 20.

Posestvo

se prodá iz proste roke pol ure od Škofje-loke, Gorenjsko. 452 2-1

Več je poizvedeti pri gostilničarju Florjan Trdna v Škofjiloki 92.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, 432 5

zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in temu pripadajočo

stekleno zrezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelki).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 8 20 Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Zahtevajte povsod!

Zahtevajte povsod!

Oelz-ova kava

je od dné priljubljena ker bo-
do dné bolj bovo
kavo spremení v zdravo, okusno
in pokrepčevalno redilno sredstvo.

400 (20-9)

Rudeči zavitki z belim trakom.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 20 Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade
Pojasnila daje:

Red Star Linie
Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 317 25-14

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20-7

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zelezo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje kostij. 896 (20 - 20)

Cena steklenici l. gid 25 kr. po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni)

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z zvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo **uradno registrov. varstveno znamko**, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII. 1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v krenovinah.

Birmanska darila!

Priporočam svojo bogato naj-
večjo zalogo zlatih, srebrnih in
nikelnastih 442 4

veržic, uhanov, zapesnic,
ovratnih veržic, prstanov itd.
po jako znižanih cenah.

Se priporočam ter utjudno
vabim

Fr. Čuden

trgovina z zlatino in srebrnino
v Ljubljani, na mestnem trgu.

Cenki gratis in franko!

Najnovejše stvari. — Vse novosti najceneje

Blagorodni gospod

Gabr. Piccoli, lekarnar

„pri angelu“,

dvorni založnik Nj. sve-

tosti papeža Leona XIII.,

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta
Vaša tinktura za želodec, katero je rabili že cela
moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sred-
stvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se
vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri
me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da vam izrečem svojo naj-
iskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas
utjudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico
tinkture za želodec z 12 terimi stekleničicami in jeden
lonček Glycerin Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dobek.**

Pošljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj sto-
ječim napisom 24 stekleničic izvrstne „želodčne esence“
ki se rabi z najboljšim uspehom.

Jožef Cernko, župnik, Vuhred. — Štajersko.

Pošljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše
želodčne tinkture. Naš gosp. župnik Belec jo vsakemu
bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki
jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidas**

pri St. Martin-u, p. Sv. Nedelja,

369 12-7 I S. Domenica d'Albona, Istria.

Kdor si želi omisliti lepo, trpežno in ceno streho iz škrlja, blagovoli naj se obrniti do mene podpisanega,
ker le edino pri nas se dobi

najizbernejši kranjski škrl (Daechschiefer).

Prevzamem cele strešne naprave z tesarskim in kleparskim delom vred. Delo najsolidneje. Jamstvo na več
let. — Za obilno naročbo se proroča z najodličnejšim spoštovanjem

437 10-4

Fran Kovič

Osredke, p. Dol, (Lustthal) Kranjsko.